

Innhold

Prolog	13
Introduksjon til boka	15
Kapittel 1	
Læreren og lærerarbeidet	19
Et historisk blikk på lærerrollen via litterære portretter	21
Reformpedagogisk dreining mot en demokratisk lærerrolle	22
Læreren som ikke når fram til elevene	24
Læreren som gjør en forskjell for elevene	25
Lærerarbeidet – komplekst og sammensatt	27
Fra fysisk til digital undervisning	28
Nyutdannede lærere i møte med praksis	30
Lærere som kunnskapsarbeidere	32
Å være profesjonell som lærer	33
Profesjonelt skjønn	35
Profesjonsfellesskap i skolen	36
Utvikling av lærerprofesjonen	38
Kapittel 2	
Læreren som ensemblebygger	41
Når læreren bygger et ensemble	42
«Innsjekk» – fra det private og inn i skolehverdagen	43
Å bli kjent gjennom navn	45
Å utvikle gruppefølelse	47
Roller i grupper og team	48
Eventyrprosjektet som endret skolekulturen	50
Kjennetegn på gode kulturer	53
Ritualer for å bygge gode læringskulturer	54

Kapittel 3

Lærerens verktøy og repertoar	57
Inn og ut av roller	58
Rollearbeid	59
Kroppsspråk og kommunikasjon	61
Stemme	62
Mimikk	63
Fysisk uttrykk	64
Bruk av rom	65
Lærerens repertoar	66
«Grillen» – en øvelse i relasjonsbygging	68
Å improvisere	70
Nye verktøy i digitale omgivelser	71

Kapittel 4

Regissøren og læreren	74
Møte med ensemblet	75
Kontraktinngåelse	77
Rollebesetning	78
Arbeid med tekst	80
Produksjonsfasen	83
Internaliseringsfasen	86
Konsolideringsfasen	88

Kapittel 5

Iscenesettelse av undervisning	90
Hva undervisning dreier seg om	91
Undervisningens relevans og betydning for elevene	92
Undervisning som didaktisk arbeid	95
Didaktisk relasjonstenkning	96
Undervisningens dramaturgi	98
Fra planlegging av undervisning til utforming av forløp	98
Fire faser i et undervisningsforløp	99
Undervisningsforløp fra entré til sorti	102
Design for undervisning	102
«Den vanskelige klassen»	103
Tverrfaglighet og utforskende arbeid	105

Klasseromsforskning bidrar med ny kunnskap	107
Undervisning som tillitsskapende arbeid	109

Kapittel 6

Det mangfoldige klasserommet	111
Inkludering og tilpasset opplæring i det mangfoldige klasserommet	112
Behovet for en flerspråklig pedagogikk	115
Flerspråklige elevers muntlige språk	116
Flerspråklige elevers skriftlige språk	118
Pedagogisk transspråking som tilpasset opplæring	119
Transspråking og elevenes forkunnskaper	120
Transspråking og den nærmeste utviklingssonen	122
Læreren som regissør i det mangfoldige klasserommet	123
Etableringsfasen i det mangfoldige klasserommet	123
Tilegnelsesfasen i det mangfoldige klasserommet	125
Utprøvningsfasen i det mangfoldige klasserommet	127
Konsolideringsfasen i det mangfoldige klasserommet	128
Etiske refleksjoner i det mangfoldige klasserommet	130

Kapittel 7

Språk og samtaler	132
Språk og tekstarbeid i alle fag	133
Betydningen av tekstkompetanse	134
Et innblikk i norskundervisningen i 8. klasse	135
Hverdagsspråk og fagspråk	137
Skolens tradisjonelle tekstpraksiser	138
Gjengivelse av informasjon	139
Bruk av lærebøker	139
Klasseromsdialoger om skjønnlitterære tekster	140
Samtaler i klasserommet	141
Dialogisk undervisning	144
Strategier i læringsarbeidet i klasserommet	145
IGP-metoden som verktøy for å få fram elevstemmene	146
En mer allsidig tekstpraksis	147

Kapittel 8

Ledelse og regi i klasserommet	148
Begreper om ledelse	150
Teorier om ledelse	150
Forventninger til ledelse i klasserommet	153
Fire perspektiver på ledelse i klasserommet	154
Strukturperspektivet: Læreren som sjef	155
Kulturperspektivet: Læreren som lagleder	156
Læringsperspektivet: Læreren som læringsleder	157
Relasjonsperspektivet: Læreren som relasjonsbygger	158
Ledelse som integrert kompetanse	159
Ledelse må tilpasses konteksten	160
Ledelse som relasjonell og normativ virksomhet	162
Ledelse på tvers av klasseromskontekster	163

Kapittel 9

Klasseromsobservasjoner	166
Læreren og klassen	167
Inntrykk av klassen og klassekulturen	168
Tilegnelse og utprøving av lærestoff	169
Fagbegreper og hverdagsbegreper	170
Grunnleggende ferdigheter i spill	172
Klassesamtaler i par, i grupper og i plenum	174
Kildekritikk	175
Vendepunkter i undervisningen	176
Utforskende arbeidsmåter og resonnement til forhandling	177
Konsolidering av undervisningen	178
Læreren som rollemodell	179
Et undervisningsdesign å bli inspirert av	181

Kapittel 10

Læreren i skolen	183
Lærerarbeidet i skolen	184
Roller og funksjoner i skolen	186
Møter og samarbeidsformer i skolen	187
Skolekultur og skoleledelse	189
Privatpraktiserende versus samarbeidsorienterte lærere	191
Ingen lærere skal stå alene	194

Lærersamarbeid på godt og vondt	195
Lærende profesjonsfelleskap	197
Profesjonsspråkets betydning	199
Lærerne som ville bli bedre skrive­lærere	200
Ledelse i skolen – å ta regien	202
Epilog 1	205
Epilog 2	207
Kilder	209